

Forarbeid: Russerforliset

4. trinn

Les historia om den russiske enhjørningen høyt for barna. Gå gjennom og forklar vanskelige ord.

Når elevene har hørt historien, kan de fortsette historien selv. Hva tror elevene skjer med kaptein Bulgakov og mannskapet hans. Hva tror du skjer med Løytnant Dostov om mennene om bord i robåten?

Skriv det ned, eller diskuter muntlig i klassen.

Den russiske enhjørningen – Jedinorog

Året er 1760, og det store russiske skipet Jedinorog legger fra kai. Om bord er kaptein Vasilij Bulgakov. Han ser ut mot Østersjøen med bekymring i blikket. Russland er i krig, og han har fått det viktige oppdraget å frakte våpen, kanoner og skipsutstyr til verftet nord i Russland. Det er mange ulykker som kan skje på veien, det er skumle farvann med skarpe skjær og truende uvær.

Men Bulgakov har et stort og solid skip som ble bygget i Arkhangelsk for bare ett år siden. Skipet heter Jedinorog, som på russisk betyr enhjørning. Framme på skipet er det en fin gallionsfigur, en utskåret enhjørning malt i gull. Det er et flott seilskip, og med god vind blir dette en enkel tur, sier Bulgakov til seg selv. Fortøyningene kastes, seilene heises, og mannskapet springer fra det ene til det andre. Det heises og dras i tauverk, taljene knirker, måkene skriker og luften lukter saltvann og tjære.

Kaptein Bulgakov tar en siste kikk i lasterommet. Der ligger det over 100 kanoner. Noen store, noen små. I tillegg er det stabled over 10 store ankre, kanonkuler, og alt en trenger for å bygge krigsskip. Russland er i krig, og nå trenger de krigsskip. «For all del ikke mist lasten!» Fikk kaptein Bulgakov beskjed om før han fikk oppdraget. «Jeg lover å vokte lasten med mitt liv» hadde han sagt. Nå hadde han lovet det, nå måtte han holde løftet.

I flere dager blåste det frisk, og turen mot Danmark gikk uten problemer. I Danmark-Norge var det fred, så her kunne kapteinen seile uten å være redd. Men han hadde fremdeles den skumle reisen nordover langs Norgeskysten igjen. Dette var et farlig område, og mange båter har gått på skjær eller blitt borte i uvær. De seiler i 7 dager, men på den åttende kjenner kaptein Bulgakov At det blåser opp.

De er inne i oktober måned, og havet foran dem er mørkeblått med skummende topper. De ser Norgeskysten på styrbord side, med forblåste øyer og bakenfor dem stiger store fjell. Vinden blir bare verre. Den uler og buldrer, og regnet slår mot fjeset. Mannskapet fester tau rundt livet så de ikke skal bli skylt over bord, og kaptein Bulgakov tenker seg nøye om. Skal han trosse vær og vind og seile videre? Eller skal han prøve å finne le inne langs kysten. Horisonten blir bare mørkere og mørkere, han må gjøre noe.

Seil inn mot land! Roper han kaptein Bulgakov til styrmannen. «Vi må finne en plass å ankre opp til stormen gir seg». De setter kurs inn mot en stor flat øy. Bulgakov Ser på kartet, Smøla heter øya, dette er farlig farvann, rundt hele Smøla ligger det grunner og skjær. Her trenger han hjelp fra noen som kjenner området. Han trenger en Los. I det skipet nærmer seg land senker de robåten, det er høye bølger, så det er bare så vidt de klarer å sette den på havet. I robåten setter det seg 8 mann, blant annet løytnant Dostov de får i oppdrag å finne en los på den lille holmen de ser foran seg. Stormen blåser stadig sterkere, og mennene i robåten må ro det de makter. På dekk er kaptein Bulgakov Bekymret. De står i fare for å bli tatt av stormen. «kast anker» roper han til mannskapet, og mens vinden uler forbi ørene begynner mannskapet å senke de tunge ankre ned i havet. De treffer bunnen bare 10 meter under seg. De er allerede på grunt vann. Nå begynner det å bli mørkt, solen er i ferd med å gå ned.

Men se! I skumringen kan de skimte den lille robåten komme mot dem. Om bord har de fire losere. De er nordmenn alle sammen, og kommer fra den lille holmen som de kaller for Veiholmen. Taustigen kastes ned til robåten, og de 4 losene klatrer om bord. Plutselig kommer en stor bølge, og slår den lille robåten inn mot skipssiden. En del av båten knekker av, og de 11 mennene i båten har ikke noe annet valg enn å sette mot land å prøve å reparere båten. Kaptein ønsker de lykke til, kaster noen gullmynter til dem, som de kan bruke for å kjøpe seg hjelp, og vinker farvel til

løytnanten og resten mennene i robåten. Det skulle bli siste gang disse to mennene fikk se hverandre igjen.

De fire losene fra Veiholmen ser på kapteinen med et alvorlig blikk. «Dette er ingen god plass å være» fortalte den ene, «Vi må seile lenger inn mot land for å finne en trygg plass». Kapteinen tenker, været har blitt enda verre, vinden suser, og nå er solen gått ned. «Vi kan ikke seile i dette mørke forklarer kaptein Bulgakov, det er for farlig. «Vi må prøve å være her fram til i morgen når det blir lyst». Losene er uenig, men kapteinen bestemmer.

Kaptein Bulgakov går ned i lugaren sin. Her blir han liggende i halvsøvn helt til han vekkes av at skipet beveger seg. Han stormer ut på dekk og får vite at ankertauet har røket. «Vi blir dratt ut i fjorden» forteller styrmannen, «Vi blir dratt rett ut i stormen!» Kaptein Bulgakov skjønner fort hvor alvorlig situasjonen er. De har ikke lenger kontroll på skipet. Bølger blir større og større, og det store skipet kastes fra side til side. Noen av mannskapet får panikk, de klamrer seg til masta på skipet, mens bølger skyller over dekk. Kasser blir skylt over bord, glass og flasker i lasterommet knuses i det de blir kastet fra den ene siden til den andre. Det ropes om hjelp, men ingen hører. Vinden er så kraftig at det er umulig å høre hverandre, det eneste de hører er lyden fra stormen. Kaptein krabber seg fram til baugen, han er gjennomvåt av bølger. Han stirrer mot øst, og i måneskinnet ser han en øy foran seg. De har kurs rett mot øya, de må snu! Han roper til styrmannen, men han kan ikke høre han.

Det er for sent... Med et kraftig brak knuses det store skipet mot klippene, menn, tau, kasser, tønner og kanoner veltes over bord og ned i det iskalde vannet.